

Vurdering av konsekvensene knyttet til å implementere EU-bestemmelse om kjemiske stoffer og produkter.

1) Stoff som skal reguleres:

Ammoniumnitrat (AN)

2) Forordning som skal implementeres:

Forordning (EF) nr. 552/2009 av 22.juni 2009 om endring av vedlegg XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH), jf. Europa-parlamentets og Rådets beslutning nr. 1348/2008/EF.

3) Krav som skal oppfylles i henhold til forordningen:

1. Forbud mot ammoniumnitratgjødning (AN-gjødning) med over 28 vektprosent nitrogen som ikke overholder krav til kjemiske og fysiske parametre og detoneringstest i forordning 2003/2003 Relating to fertilisers.

2. Forbud mot gjødning med over 16 % nitrogen fra AN. Unntak for nedstrømsvirksomheter og distributører med tillatelse etter direktiv 93/15/EØF og for yrkesmessig bruk i jordbruk, skogbruk, parkanlegg osv.

Disse kravene fremgår av REACH-forordningen vedlegg XVII post 58.

Post 58 nr. 1 viser til forordning 2003/2003 Relating to fertilisers. I bilag III har den begrensninger til innhold av visse stoffer i AN-gjødning med mer enn 28 % nitrogen. Det er dessuten krav om at gjødselen skal ha bestått en detonasjonstest. Gjødning som overholder kravene, kan merkes *EC FERTILISER* og kan selges fritt i EU.

I følge post 58 nr. 2 er det forbud mot gjødning med over 16 % nitrogen fra AN. Det er unntak for levering til nedstrømsbrukere og distributører med spesiell tillatelse etter Rådsdirektiv 93/15/EEC of 5 April 1993 on the harmonization of the provisions relating to the placing on the market and supervision of explosives for civil uses (eksplosivdirektivet). Det er også unntak for yrkesmessig bruk i jordbruk, skogbruk, parkanlegg, gartnervirksomhet osv.

4) Gjeldende reguleringer i Norge i dag:

a) *Forskrift 4. juli 2003 nr. 1063 om handel med gjødning og kalkingsmidler mv.* Kravene til kjemiske og fysiske parametre i forordning 2003/2003 "Relating to fertilisers", jfr. pkt 3.1 over, er innført i forskriften. Forordningens krav om detoneringstest er ikke innført, men attest om testen kan forlanges framlagt. Slik attest blir krevet ved import av AN-gjødning. Forskriften forvaltes av Mattilsynet.

b) *Forskrift 9. november 2005 nr. 1313 om gjødning som markedsføres som EF-gjødning.* Forskriften sier at kravene i forordning 2003/2003 "Relating to fertilisers" gjelder, og den har forordningen som vedlegg. Det er noen særnorske krav til merking og innhold. Forskriften er blant annet hjemlet i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver, og den forvaltes av Mattilsynet.

c) *Lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven).* Loven forvaltes av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), og den regulerer blant annet håndtering av farlige stoffer som AN.

d) *Forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff.* Forskriften

er en implementering av direktiv 93/15/EEC av 5. april 1993 "on the harmonization of the provisions relating to the placing on the market and supervision of explosives for civil uses". Forskriften omfatter AN av teknisk kvalitet, men ikke AN av gjødselkvalitet. Forbudet mot AN med over 16 % nitrogen gjelder ikke levering til nedstrømsbrukere og distributører med tillatelse etter direktiv 93/15/EØF, se punkt 3.2 over. Forskriften forvaltes av DSB.

e) *Forskrift 17. juni 2005 nr. 672 om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften).* Forskriften krever melding eller innsending av sikkerhetsrapport til DSB ved lagring av forskjellige typer AN-gjødsel over visse mengder.

f) *Forslag til forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen.* Forskriften krever at alle som lagrer over 6 tonn AN, skal sende melding til DSB. Den ble sendt på høring i mars 2009 og forventes tre i kraft i løpet av 2009. Forskriften skal forvaltes av DSB.

5) Beskrivelse av endringsbehov:

Implementere nytt regelverk da det i dag ikke finnes tilsvarende regulering i Norge.

Det kan bli behov for å endre eksisterende reguleringer ved etableringen av en kontrollordning som skal sikre at kravene i regelverket blir overholdt.

6) Angi hvordan vi mener kravene i bestemmelsen bør implementeres:

Forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH er implementert i Norge gjennom REACH-forskriften. Forordning (EF) nr. 552/2009 av 22. juni 2009 om endring av vedlegg XVII til REACH-forordningen, hvor bestemmelsene om AN står, bør derfor implementeres gjennom en endring av REACH-forskriften.

7) Hvilke problemer er knyttet til bruk av ammoniumnitrat:

Det er ingen miljø- eller helseproblemer knyttet til AN, bortsett fra at feil gjødselbruk vil gi nitrogenavrenning som kan gi overgjødsling i resipienten.

AN er et gjødslingsmiddel, men konsentrert AN brukes også som sprengstoff. For å redusere faren for bruk av AN som sprengstoff til terrorhandlinger, har EU vedtatt regler som reduserer tilgjengelighet av stoffet for uvedkommende.

AN kan danne eksplosjonsfarlige blandinger når det blandes med visse andre stoffer som for eksempel fyringsolje. AN som inneholder visse forurensninger kan også eksplodere ved brann eller uforsiktig håndtering. Konsentrert AN inneholder 35 % nitrogen. AN kan inngå i mange gjødselblandinger som forskjellige typer fullgjødsel. Gjødsel kan inneholde nitrogen fra flere kilder som urea, nitrat og ammonium.

Faren for eksplosjon reduseres med lavere nitrogeninnhold, men gjødsel ned til 16 % nitrogen fra AN kan misbrukes til bomber.

8) Hvordan vil de endringene i regelverket som er foreslått, påvirke disse problemene (nytt av tiltaket):

Det er økende fokus på fare for terrorhandlinger rundt i verden. Den alvorligste som har skjedd med en bombe basert på AN, var bomben i Oklahoma City i 1995 med 168 døde. Det er spesielt to store eksplosjonsulykker ved håndtering av AN som har satt sine spor; Texas City i 1947 med 486 døde og Oppau, Tyskland i 1921 med 561 døde. Disse ulykkene medførte en kraftig forbedring av kvaliteten på AN og på forståelsen av sikker

håndtering.

Risikoen for eksplosjon ved håndtering av AN-gjødsel reduseres når nitrogeninnholdet begrenses, og når produktet oppfyller de aktuelle kjemiske og fysiske krav. Ved å sette kvalitetskrav til AN-gjødsel med høyt nitrogeninnhold, bare la nedstrømsbrukere og distributører med egen tillatelse håndtere stoffet, og begrense omsetningen til bare jordbrukere etc., vil faren for ulykker og misbruk reduseres.

Gjødsel med høyt nitrogeninnhold er nødvendig for å kompensere for nitrogenetapet ved produksjon av mye plantemateriale som fjernes fra jorda. Privatpersoner driver ikke slik produksjon og har ikke behov for høynitrogengjødsel. Hvis de bruker slik gjødsel vil dette føre til overgjødsling og forurensende nitrogenavrenning. Et forbud mot slik gjødsel for privatpersoner vil redusere faren for slik forurensning.

9) Hvilke kostnader forventes implementeringen å medføre:

Etter de opplysninger Klima- og forurensningsdirektoratet har mottatt, produseres ikke AN-gjødsel med over 28 % nitrogen i Norge. Reguleringen av slik gjødsel vil derfor ikke medføre noen kostnader for norske gjødselprodusenter.

Det blir importert noe AN-gjødsel med over 28 % nitrogen. Kvalitetskravene for slik gjødsel og krav om detoneringsstest følges allerede i dag, og vil derfor ikke medføre noen økte gjødselpriser.

AN-gjødsel med over 16 % AN-nitrogen skal nå ikke selges til privatpersoner. De bruker slik gjødsel i liten grad i dag, og de har normalt heller ikke behov for det. Et forbud vil derfor ikke ha noen konsekvenser.

For nedstrømsbrukere og distributører som allerede har tillatelse etter direktiv 93/15/EØF, vil endringene sannsynligvis ikke medføre noen konsekvenser, da ordningen etter direktiv 93/15/EØF allerede er etablert.

Forordningen forutsetter at det etableres en kontrollordning med registrering, identifikasjon og dokumentasjon av kjøpere. Dette vil sannsynligvis kreve revisjon av eksisterende regelverk, særlig det som forvaltes av Mattilsynet og DSB. Mattilsynet og/eller DSB må utrede et eventuelt kontrollsystem nærmere, og kostnader forbundet med kontrollsystemet vil bli belyst under en slik utredning.

10) Konklusjon

Sannsynligheten for eksplosjoner fra terroraksjoner med AN er liten og den er enda mindre for uhellstilfeller. Konsekvensen av slike hendelser vil imidlertid kunne være meget store. Innføring av reglene vil redusere risikoen for eksplosjoner.

Vi mener implementering av bestemmelsene i forordningen ikke vil medføre noen kostnader for Norge. Et kontrollsystem vil imidlertid kunne medføre kostnader, men dette må eventuelt utredes nærmere av Mattilsynet/DSB.

Vurdering av konsekvensene knyttet til å implementere EU-forordning eller direktiv for kjemiske stoffer og produkter.

1) Stoffgruppe/stoff som skal reguleres:

DEGME 2-(2-methoxyethoxy)etanol, EINECS-nr. 203-906-6, CAS-nr.111-77-3

2) Forordning som skal implementeres:

Forordning (EF) nr. 552/2009 av 22.juni 2009 om endring av vedlegg XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH). Jf. Europa-parlamentets og Rådets beslutning nr. 1348/2008/EF.

3) Krav som skal oppfylles i henhold til forordningen:

REACH-forordningen vedlegg XVII post 54.

Maling, malingsfjerner, rengjøringsmidler, selvpolerende emulsjoner og gulvtetningsmiddel som gjøres tilgjengelig for allmennheten skal inneholde under 0,1 vektprosent DEGME etter 27. juni 2010.

4) Gjeldende regulering i Norge i dag:

Det finnes i dag ingen tilsvarende gjeldende reguleringer i Norge på dette området

5) Beskrivelse av endringsbehov:

Implementering av nytt regelverk.

6) Angi hvordan vi mener kravene i forordningen bør implementeres:

Forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH er implementert i Norge gjennom REACH-forskriften. Forordning (EF) nr. 552/2009 av 22. juni 2009 om endring av vedlegg XVII til REACH-forordningen bør derfor implementeres gjennom en endring av REACH-forskriften.

7) Hvilke helse- eller miljøproblemer er knyttet til bruk av det/de aktuelle stoffene:

DEGME er klassifisert som reproduksjonskadelig, med mulig fare for fosterskade. I EUs risikovurdering av stoffet er det funnet at maling og malingsfjerner med DEGME som kommer i kontakt med hud kan utgjøre en helserisiko. Det vurderes derfor som riktig å unngå salg av slike produkter til forbrukere fordi disse ofte har dårligere tilgjengelighet av riktig beskyttelsesutstyr. Bruken av DEGME i rengjøringsmidler, selvpolerende emulsjoner og gulvtetningsmiddel inngikk ikke i risikovurderingen, men vurderes å medføre tilsvarende risiko.

8) Hvordan vil de endringene i regelverket som er foreslått påvirke disse helse- og miljøproblemene (nytt av tiltaket):

I EUs risikovurdering er det funnet liten bruk av DEGME i de produkter som vil omfattes av reguleringen.

Det er i Produktregisteret kun funnet et fåtall produkter under de aktuelle produkttypene som inneholder 0,1 vektprosent DEGME eller mer, og som kan bli omsatt til privat forbruk. Samlet årlig omsetning av DEGME i disse produktene er ca 200 kg. Bruken av DEGME synes derved å være liten også i Norge. Det er ikke mulig ut fra tilgjengelige opplysninger å si sikkert om noen av de registrerte produktene er tilgjengelige for allmennheten. Ved eventuell omsetning til privat bruk må produktene omformuleres eller

man må bytte til et alternativt produkt.

Innholdet av DEGME i flere produkttyper begrenses til under 0,1 vektprosent. Dette vil sikre at produkter som er tilgjengelige for allmennheten ikke kan inneholde DEGME i konsentrasjoner som kan gi helseskader.

9) Hvilke kostnader forventes implementeringen å medføre:

Det er ikke produksjon av DEGME i Norge. Det er et fåtall produkter som blir berørt av reguleringen, jf punkt 8.

Kostnaden for implementeringen av denne reguleringen forventes å bli liten.

10) Konklusjon

Vi har i pkt. 9 konkludert med at implementering av forordningen ikke vil medføre kostnader av betydning for Norge. Under pkt. 8 har vi konkludert med at implementeringen kan forventes å unngå fare for helseskader som følger av privat bruk av produkter med DEGME, uten at vi kan tallfeste denne reduksjonen. Registrert bruk i Norge av DEGME i de produkttyper som blir regulert er i dag liten. Reguleringen vil sikre at innholdet av DEGME i produktene holdes lavt fremover og at det ikke tas i bruk nye produkter med høyt innhold av stoffet.

Vurdering av konsekvensene knyttet til å implementere EU-forordning eller direktiv for kjemiske stoffer og produkter.

1) Stoffgruppe/stoff som skal reguleres:

DEGBE 2-(2-butoxyethoxy)etanol, EINECS nr. 203-961-6, CAS-nr. 112-34-5

2) Forordning som skal implementeres:

Forordning (EF) nr. 552/2009 av 22. juni 2009 om endring av vedlegg XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH). Jf. Europa-parlamentets og Rådets beslutning nr. 1348/2008/EF.

3) Krav som skal oppfylles i henhold til forordningen:

REACH-forordningen vedlegg XVII post 55.

- Etter 27. juni 2010 kan nye produkter for sprøytemaling og rengjøringspray i aerosolbeholdere som gjøres tilgjengelig for allmennheten ikke inneholde 3 % vektprosent eller mer DEGBE.
- Sprøytemaling og rengjøringspray i aerosolbeholdere som omsettes til privat bruk og inneholder 3 vektprosent eller mer av DEGBE, kan ikke lenger omsettes etter 27. desember 2010.
- I tillegg til gjeldende krav om klassifisering og merking, skal maling som inneholder 3 % eller mer DEGBE som gjøres tilgjengelig for allmennheten være påført teksten "Må ikke anvendes i sprøytemalingsutstyr" senest innen 27. desember 2010.

4) Gjeldende regulering i Norge i dag:

Det finnes i dag ingen tilsvarende gjeldende reguleringer i Norge på dette området.

5) Beskrivelse av endringsbehov:

Implementering av nytt regelverk.

6) Angi hvordan vi mener kravene i direktivet/forordningen bør implementeres:

Forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH er implementert i Norge gjennom REACH-forskriften. Forordning (EF) nr. 552/2009 av 22.juni 2009 om endring av vedlegg XVII til REACH-forordningen bør derfor implementeres gjennom en endring av REACH-forskriften.

7) Hvilke helse- eller miljøproblemer er knyttet til bruk av det/de aktuelle stoffene:

DEGBE er klassifisert som et irriterende stoff. Effekter som lungeirritasjon og irritasjon av øynene er registrert. Spesielt ved aerosoldannelse kan konsentrasjoner som kan gi effekter oppstå.

DEGBE brukes i maling og rengjøringsmidler. EUs risikovurdering av stoffet viser at det finnes en risiko for private forbrukeres helse ved innånding av DEGBE under sprøytelakkering. Bruken av DEGBE i rengjøringspray inngikk ikke i risikovurderingen, men forventes å utgjøre tilsvarende risiko som ved sprøytemaling.

8) Hvordan vil de endringene i regelverket som er foreslått påvirke disse helse- og miljøproblemene (nytt av tiltaket):

Rengjøringsmidler: I Produktregisteret er det registret drøyt 200 rengjøringsmidler som inneholder 3 vektprosent eller mer DEGBE. Disse produktene inneholder totalt ca 530 tonn DEGBE. Av disse er det fem som ut fra registrerte opplysninger vurderes å kunne

være i aerosolbeholdere. Omsatt mengde DEGBE i disse produktene er ca. 5 tonn per år. Ingen av disse produktene er oppført under privat bruk, men det er mulig at disse produktene kan bli brukt av private forbrukere.

Maling: Det er ikke funnet maling i aerosolbeholdere med DEGBE i Produkt-registeret. Det er funnet åtte deklarasjoner av annen maling som inneholder 3 vektprosent DEGBE eller mer. Registrert omsetning av stoffet i disse produktene er under 1 tonn per år. Det er tvilsomt om noen av de registrerte produktene blir omsatt til privat bruk. Eventuell omsetning av disse produktene til private vil kreve merking av produktene, slik at kjøper blir gjort oppmerksom på at malingen ikke skal brukes i sprøytemalingsutstyr.

Reguleringen begrenser innholdet av DEGBE i maling og rengjøringsmidler i aerosolbeholdere som kan omsettes til privat bruk. Videre vil merking orientere private forbrukere om at annen maling med DEGBE innhold på 3 vektprosent eller mer ikke skal brukes i sprøytemalingsutstyr. Reguleringen vil redusere risikoen for lunge- og øyeirritasjoner ved bruk av maling og rengjøringsmidler med DEGBE.

9) Hvilke kostnader forventes implementeringen å medføre:

Det er ikke produksjon av DEGBE i Norge.

Bruken av DEGBE i malings- og rengjøringsmidler i aerosolbeholdere og maling som kan brukes ved sprøytelakkering er begrenset til et fåtall produkter

Kostnaden for implementeringen av denne reguleringen forventes å bli liten da den kun ser ut å berøre et fåtall produkter. Vi forventer derfor ikke at implementeringen vil medføre kostnader av betydning.

10) Konklusjon

Vi har i pkt. 9 konkludert med at implementering av forordningen ikke vil medføre kostnader av betydning for Norge. Under pkt. 8 har vi konkludert med at implementeringen forventes å redusere risikoen for helseskader, uten at vi kan tallfeste denne reduksjonen. Registrert bruk i Norge av DEGBE i de produkttyper som blir regulert er per i dag liten. Reguleringen vil også føre til at det ikke tas i bruk nye produkter med høyt innhold av stoffet.

Vurdering av konsekvensene knyttet til å implementere EU-forordning for kjemiske stoffer og produkter.

1) Stoffgruppe/stoff som skal reguleres:

Metylendifenyldiisocyanat (MDI) (CAS 26447-40-5)

Materialet som defineres med CAS 26447-40-5 og EINECS 247-714-0 omfatter alle isomere blandinger og spesifikke isomerer, også om disse isomerer har spesifikke CAS- eller EINECS-numre.¹

2) Forordning som skal implementeres:

Forordning (EF) nr. 522/2009 av 22.juni 2009 om endring av vedlegg XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH). Jf. Europa-parlamentets og Rådets beslutning nr. 1348/2008/EF.

3) Krav som skal oppfylles i henhold til forordningen:

REACH-forordningen vedlegg XVII post 56.

Krav om hansker og utvidet merking med instruksjoner på produkter som inneholder MDI i konsentrasjoner lik eller over 0,1 vektprosent.

4) Gjeldende regulering i Norge i dag:

Det finnes i dag ingen tilsvarende reguleringer i Norge på dette området.

5) Beskrivelse av endringsbehov:

Implementering av nytt regelverk.

6) Angi hvordan vi mener kravene i direktivet bør implementeres:

Forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH er implementert i Norge gjennom REACH-forskriften. Forordning (EF) nr. 522/2009 av 22.juni 2009 om endring av vedlegg XVII til REACH-forordningen bør derfor implementeres gjennom en endring av REACH-forskriften.

7) Hvilke helse- eller miljøproblemer er knyttet til bruk av det/de aktuelle stoffene:

MDI er et diisocyanat som for det meste benyttes i produksjonen av stive polyuretanskum. MDI benyttes også i maling og lakk, lim, tetningsmidler, elastomerer, sponplater og fottøy.

MDI irriterer hud, øyne og respirasjonssystem. Eksponering via inhalering kan føre til astma og astmalignende symptomer. Eksponering for MDI via inhalering eller hudkontakt kan føre til sensitivisering, at man blir mer følsom for MDI i tillegg til andre irriterende forbindelser og forhold (eks. pustevansker ved kald luft).¹

EU har konkludert med at det er nødvendig å sette i gang tiltak for å redusere MDI-eksponeringen av forbrukere, på grunn av risiko for hud- og inhaleringseksponering ved bruk av produkter med MDI.

8) Hvordan vil de endringene i regelverket som er foreslått påvirke disse helse- og miljøproblemene (nytten av tiltaket):

Kravet om at hansker skal følge med produkter som inneholder MDI antas å ville redusere hudeksponeringen betraktelig.

Detaljerte bruksinstruksjoner på pakningen skal informere og beskytte forbrukere ved

bruk av MDI-produkter. Oppfordring til bruk av maske ved dårlige ventilasjonsforhold vil oppmuntre til å øke ventilasjon og sørge for at profesjonelle brukere bruker maske når det er nødvendig.¹

Diisocyanater er en viktig årsak til yrkesastma og antas å kunne være en av de viktigste enkeltårsaker til kjemisk helserisiko i arbeidslivet. I produktregisteret er det i 2007 registrert ca. 37 tonn MDI fordelt på 41 deklarasjoner. Implementering av tiltakene i reguleringen vil redusere omfanget av MDI-eksponering i Norge, både dermalt og via inhalering.²

9) Hvilke kostnader forventes implementeringen å medføre:

I EUs konsekvensutredning av tiltakene konkluderes det med at reguleringen vil medføre noen kostnader for industrien. Utvidete instruksjoner for bruk vil medføre utgifter for industrien. Disse kostnadene antas å være små og å ville reduseres ytterligere ved den lange overgangsperioden i forordningen.

I tillegg kommer kostnader knyttet til engangshansker som skal leveres med produktene. EU antar at kostnadene for polyetylenhansker er 0,15 € (ca. 1, 30 NOK) pr par.¹

Dersom en antar at hele mengden MDI brukes i produkter som omsettes til forbruker og at typisk pakkestørrelse er mellom 100 g og 4 kg, vil et svært grovt anslag gi totalutgifter for hansker på mellom ca. 12 000 og 480 000 NOK.

Disse anslagene er nedre og øvre grense for kostnadene fordi en del av den registrerte mengden i produktregisteret antakelig brukes i produkter som ikke rammes av reguleringen og fordi pakkene er av ulik størrelse.

10) Konklusjon

Vi har i pkt. 9 konkludert med at implementeringen av forordningen ikke vil medføre kostnader av betydning for Norge. Krav om hansker vil medføre lavere risiko for hudeksponering. Utfyllende bruksinstruksjoner vil redusere potensial for MDI-eksponering som følge av feil bruk av produktene. Sammen vil disse tiltakene være effektive i å redusere helserisikoen fra MDI-eksponering.

1. Proposal for a decision of the european parliament and of the council amending Council Directive 76/769/EEC as regards restrictions on the marketing and use of certain dangerous substances and preparations 2-(2-methoxyethoxy)ethanol, 2-(2-butoxyethoxy)ethanol, methylenediphenyl diisocyanate, cyclohexane and ammonium nitrate (amendment of Council Directive 76/769/EEC). COM (2007) 559.
2. Arbeidstilsynet. International Consensus report on isocyanates – risk assessment and management. 2002.

Vurdering av konsekvensene knyttet til å implementere EU-forordning for kjemiske stoffer og produkter.

1) Stoffgruppe/stoff som skal reguleres:

Sykloheksan (CAS nr. 110-82-7)

2) Forordning som skal implementeres:

Forordning (EF) nr. 552/2009 av 22.juni 2009 om endring av vedlegg XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH). Jf. Europa-parlamentets og Rådets beslutning nr. 1348/2008/EF.

3) Krav som skal oppfylles i henhold til forordningen:

REACH-forordningen vedlegg XVII post 57.

- Neoprenbasert lim i pakninger over 350 g som bringes i omsetning for første gang etter 27.juni 2010, må ikke inneholde sykloheksan i konsentrasjoner tilsvarende til eller over 0,1 vektprosent.
- Etter 27. desember 2010 skal det ikke bringes i omsetning neoprenbasert lim med sykloheksan over 0,1 vektprosent i pakninger over 350g. (Overgangsperiode frem til 27.desember 2010, der man fortsatt kan omsette neoprenlim med sykloheksan i konsentrasjoner tilsvarende til eller over 0,1 vektprosent dersom dette var på markedet før 27. juni 2010.).
- Etter 27. desember 2010 skal alle neoprenbaserte lim med sykloheksan tilsvarende til eller over 0,1 vektprosent (dvs. pakninger under 350 g), ha utvidet merking.

4) Gjeldende regulering i Norge i dag:

Det finnes i dag ingen tilsvarende reguleringer i Norge på dette området.

5) Beskrivelse av endringsbehov:

Implementering av nytt regelverk.

6) Angi hvordan vi mener kravene i forordningen bør implementeres:

Forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH er implementert i Norge gjennom REACH-forskriften. Forordning (EF) nr. 552/2009 av 22.juni 2009 om endring av vedlegg XVII til REACH-forordningen bør derfor implementeres gjennom en endring av REACH-forskriften.

7) Hvilke helse- eller miljøproblemer er knyttet til bruk av det aktuelle stoffene:

Eksposering for sykloheksan kan gi beruselse, svimmelhet, tretthet, hodepine og kvalme. Langvarig eksponering kan gi kroniske nerveskader.

I EUs risikovurdering av sykloheksan ble det konkludert at bruk som løsemiddel i lim ikke presenterer noen miljørisiko.

Hovedbruken av sykloheksan som løsemiddel er i lim (hovedsakelig neoprenbasert) som benyttes i læring (sko), byggindustri (gulvbelegg/tepper) og bilindustrien. Lim med sykloheksan benyttes for det meste av profesjonelle brukere, men forekommer også i husholdnings- og "gjør-det-selv"-produkter som benyttes av forbrukere. Fordi sykloheksan er flyktig antas det at eksponeringen hovedsakelig vil være via inhalering. I EU er det konkludert med at den største kilden til sykloheksaneksponering av forbrukere er neoprenbasert lim.²

8) Hvordan vil de endringene i regelverket som er foreslått påvirke disse helse- og miljøproblemene (nytt av tiltaket):

Omfanget av helse- og miljøskader som direkte skyldes sykloheksan er ukjent.

I produktregisteret var det i 2007 registrert totalt 15,4 tonn sykloheksan fordelt på 75 deklarasjoner. Av dette var 21 deklarasjoner og 2,4 tonn registrert som lim. Ytterligere søk ble utført på kombinasjonen sykloheksan og neopren (polykloropren). Søket ga treff på to produkter, men begge disse er meldt utgått (i 2002 og 2007). I og med at produktregisteret skal ha komplette ingredienslister for alle kjemiske produkter med fareklassifiserte kjemikalier som produseres, importeres eller omsettes i mengder over 100 kg, tyder dette på at limtypen ikke omsettes i Norge eller at omsetningen er svært begrenset.

Fordi bruken av sykloheksan i lim er så begrenset, vil det ikke følge direkte helse- og miljøkonsekvenser av reguleringen. Restriksjoner på konsentrasjon og pakkestørrelse av lim inneholdende sykloheksan vil redusere potensialet for eksponering ved bruk av slike produkter. Nyten av forordningen på disse områdene kommer ved at man i fremtiden ikke vil risikere sykloheksaneksponering ved bruk av neoprenbasert lim.

9) Hvilke kostnader forventes implementeringen å medføre:

I EUs konsekvensutredning av de foreslåtte tiltakene konkluderes det med at reguleringen av sykloheksan ikke vil medføre store kostnader for industrien. Små kostnader må medregnes i forbindelse med den utvidete merkingen av forpakningene, men lengden på overgangsperioden vil redusere disse.¹

Medlemmene av maling og lakkindustriens forening som omsetter lim i Norge ble kontaktet. I tillegg ble det kontaktet to store, internasjonale firmaer som også omsetter lim i Norge, men som ikke er medlemmer av bransjeforeningen.

Alle de kontaktede firmaene som svarte på spørsmålene fra Klima- og forurensningsdirektoratet oppga at de ikke omsetter lim som rammes av reguleringen, og at denne derfor ikke vil medføre noen kostnader for dem. Det antas at de kontaktede firmaene er representative for bransjen.

10) Konklusjon

Vi har i pkt. 9 konkludert med at firmaer som rammes av denne reguleringen i Norge er svært få eller ingen. Reguleringen forventes derfor ikke å medføre større kostnader for norske bedrifter.

Reguleringen vil forsikre at det i fremtiden vil være liten risiko for skader som følge av sykloheksaneksponering ved bruk av neoprenbasert lim.

1. Proposal for a decision of the european parliament and of the council amending Council Directive 76/769/EEC as regards restrictions on the marketing and use of certain dangerous substances and preparations 2-(2-methoxyethoxy)ethanol, 2-(2-butoxyethoxy)ethanol, methylenediphenyl diisocyanate, cyclohexane and ammonium nitrate (amendment of Council Directive 76/769/EEC). COM (2007) 559.
2. Proposal for a decision of the European parliament and of the council amending Council Directive 76/769/EEC as regards restrictions on the marketing and use of certain dangerous substances and preparations 2-(2-methoxyethoxy)ethanol, 2-(2-butoxyethoxy)ethanol, methylenediphenyl diisocyanate, cyclohexane and ammonium nitrate (amendment of Council Directive 76/769/EEC). SEC (2007) 1237.

Vurdering av konsekvensene knyttet til å implementere EU-forordning eller direktiv for kjemiske stoffer og produkter.

1) Stoffgruppe/stoff som skal reguleres:

Tri-substituerte organotinnforbindelser, dibutyltinn (DBT) forbindelser, dioktyltinn (DOT) forbindelser

2) Direktiv/forordning som skal implementeres:

Kommisjonsforordning nr. 276/2010 av 31. mars 2010 om endring av vedlegg XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) vedrørende diklormetan, lampeolje og tennvæske og organotinnforbindelser.

3) Krav som skal oppfylles i henhold til direktivet/forordningen:

Forbud mot bruk og omsetning av produkter som inneholder forbindelsene. Forbud mot bruk av stoffblandinger som inneholder DBT.

4) Gjeldende regulering i Norge i dag:

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder tributyltinn- og trifenylyltinnforbindelser. Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke stoff eller stoffblandinger som inneholder andre organiske tinnforbindelser for å hindre begroing på skip og lignende og til behandling av vann som brukes i industrien. Tri-substituerte organotinnforbindelser er også forbudt som biocid.

5) Beskrivelse av endringsbehov:

Implementering av nytt regelverk. Vi har ingen tilsvarende reguleringer på dibutyltinn- og dioktyltinnforbindelser i Norge.

6) Angi hvordan vi mener kravene i direktivet/forordningen bør implementeres:

Forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH er implementert i Norge gjennom REACH-forskriften. Forordning (EF) nr. 276/2010 av 31. mars 2010 om endring av vedlegg XVII til REACH-forordningen bør derfor implementeres gjennom en endring av REACH-forskriften.

7) Hvilke helse- eller miljøproblemer er knyttet til bruk av det/de aktuelle stoffene:

Flere tributyltinn (TBT) og trifenylyltinnforbindelser er hormonforstyrrende. DBT og DOT er persistente, bioakkumulerende og giftige stoffer. Di- og trisubstituerte organotinnforbindelser kan også skade thymuskjertelen som er en del av immunforsvaret til mennesker. To kjente dibutyltinnforbindelser er foreslått klassifisert som reproduksjonsskadelige, Rep Cat 2.

En utredning fra EU konkluderer med at det er viktig å redusere risiko for ved bruk av disse stoffene i visse produkter.

8) Hvordan vil de endringene i regelverket som er foreslått påvirke disse helse- og miljøproblemene (nytten av tiltaket):

Disubstituerte organotinnforbindelser er brukt som stabilisatorer i eller som katalysatorer i flere forbrukerprodukter, blant annet PVC-plast og tekstiltrykk. Tinnorganiske forbindelser i forbrukerprodukter kan medføre en helserisiko, spesielt for barn¹. Yrkesmessig bruk av disse forbindelsene kan også medføre skader på miljøet. Det er derfor nødvendig med ytterligere reguleringer av disse stoffene.

9) Hvilke kostnader forventes implementeringen å medføre:

Den europeiske PVC produksjonen har en markedsverdi på ca 70 milliarder euro. I følge EU vil reguleringen av TBT i produkter primært ramme tekstiler og andre TBT behandlede produkter som blir importert til EU. Reguleringen forventes ikke å ramme europeisk industri, fordi bruken av TBT allerede er strengt regulert i EU. Den vil bedre konkurranseforholdene for europeisk industri i forhold til importerte produkter.

De viktigste bruksområdene i EU for DBT og DOT er som stabilisatorer i PVC plast. I følge produktregisteret ble det brukt ca. 105 kg DBT-forbindelser og ca 5 kg DOT-forbindelser i Norge i 2007. Det finnes stabilisatorer uten tinnorganiske forbindelser til PVC-plast. EU forventer at begrensningene i bruk av disse stoffene kan gi økonomiske konsekvenser for europeisk industri på kort sikt. Samtidig er det nødvendig å redusere eksponeringen for tinnorganiske stoffer fordi forbrukere og spesielt barn utsettes for disse stoffene i for store mengder i forhold til tolerabelt daglig inntak. Reguleringen av stoffene legger opp til en overgangsperiode slik at produsentene av PVC-plast får lagt om produksjonen sin uten at dette gir større økonomiske konsekvenser for industrien.

Klima- og forurensningsdirektoratet foreslo forbud mot TBT i forbrukerprodukter i 2006. PVC forum gav i sin høringsuttalelse til forslaget uttrykk for at de mente at Norge burde vente med det særnorske forbudet og heller implementere EU-reguleringen av stoffene som den gangen var under utredning.

10) Konklusjon

Tinnorganiske forbindelser kan skade immunforsvaret hos mennesker, og kan også være farlig for miljøet. Eksponeringen for tinnorganiske forbindelser i forbrukerprodukter må reduseres fordi tolerabelt daglig inntak av disse forbindelsene fra flere typer forbrukerprodukter overskrides. De foreslåtte begrensningene på tinnorganiske forbindelser er nødvendige for å redusere risiko for vanlige forbrukere, og spesielt barn. PVC industrien har tidligere signalisert at de ønsker at Norge legger seg på EUs linje når det gjelder regulering av disse stoffene i forbrukerprodukter.

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/chemicals/docs/studies/ia_organotins_2009_0705_2_en.pdf

Vurdering av konsekvensene knyttet til å implementere EU-forordning for kjemiske stoffer og produkter.

1) Stoffgruppe/stoff som skal reguleres:

PFOS og PFOS-relaterte forbindelser

2) Dersom stoffgruppe, angi hvilke stoffer som skal reguleres:

Med PFOS og PFOS-relaterte forbindelser menes i denne paragrafen perfluoroktylsulfonater med kjemisk formel $C_8F_{17}SO_2X$ ($X = OH$, metallsalt, halogenid, amid og andre derivater inkludert polymerer). Britiske myndigheter har utarbeidet en liste med 96 CAS-nummer på PFOS og PFOS-relaterte forbindelser.

3) Forordning som skal implementeres:

Forordning (EF) nr. 552/2009 av 22.juni 2009 om endring av vedlegg XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH). Jf. Direktiv 2006/122 EC.

4) Krav som skal oppfylles i henhold til forordningen:

REACH-forordningen vedlegg XVII post 53.

Generelt forbud mot omsetning av PFOS som stoff, stoffblanding, halvfabrikata, produkter, tekstiler og belagte materialer. Unntak for fotolitografiske prosesser, fotografiske belegg, skumdempere innen hardforkromming og hydrauliske oljer til luftfart.

5) Gjeldende regulering i Norge i dag:

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette impregneringsmidler som inneholder 0,005 vektprosent eller mer PFOS eller PFOS-relaterte forbindelser.

Det er forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette eller bruke brannskum som inneholder 0,005 vektprosent eller mer PFOS eller PFOS-relaterte forbindelser. Det er også forbudt å ha brannslukkeanlegg med skum som inneholder 0,005 vektprosent eller mer PFOS eller PFOS-relaterte forbindelser.

Brannskum som inneholder 0,005 vektprosent eller mer PFOS eller PFOS-relaterte forbindelser skal leveres til godkjent mottak for destruksjon.

Fra 1. juli 2007 er det forbudt å produsere, importere, eksportere og omsette tekstiler eller andre belagte materialer hvis mengden PFOS eller PFOS-relaterte forbindelser er lik eller høyere 1 mikrogram pr. kvadratmeter.

6) Beskrivelse av endringsbehov:

I produktforskriften reguleres PFOS i tekstiler, impregneringsmidler og brannskum. Ved implementering av vedlegg XVII utvides reguleringen av PFOS til å omfatte flere andre bruksområder som ikke er dekket av den norske forskriften. Samtidig er det viktig å videreføre vår nåværende regulering av PFOS-holdig brannskum.

Klima- og forurensningsdirektoratets tilsyn med forbudet har vist at enkelte bedrifter oppbevarer gammelt PFOS-holdig brannskum i tønner. Vi foreslår en endring i forskriften for å presisere at PFOS er forbudt i brannskum i Norge også i perioden 1. Juli

2007 til 27. Juni 2011.

For å sikre forsvarlig håndtering av PFOS-avfall, omtalte forskriften avfallshåndteringen. Denne omtalen har vist seg å være upresis. PFOS-holdig brannskum har ikke en egen avfallskode, og det er derfor vanskelig å kontrollere hvorvidt det PFOS-holdige brannskummet faktisk blir håndtert riktig. Vi foreslår derfor en presisering av kravet til avfallshåndtering.

7) Angi hvordan vi mener kravene i direktivet bør implementeres:

Forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH er implementert i Norge gjennom REACH-forskriften. Forordning (EF) nr. 552/2009 av 22.juni 2009 om endring av vedlegg XVII til REACH-forordningen bør derfor implementeres gjennom en endring av REACH-forskriften. For å unngå dobbeltregulering bør den tilsvarende reguleringen av PFOS i den norske produktforskriften oppheves. Vår nåværende regulering av PFOS-holdig brannskum bør imidlertid videreføres og reguleres i produktforskriften.

8) Dersom de norske kravene er strengere enn kravene i den aktuelle forordningen/direktivet, gi en beskrivelse av på hvilken måte:

Gammelt brannskum er sannsynligvis den viktigste nasjonale kilden for PFOS. Norge innførte forbud mot PFOS innen EU-reguleringen trådte i kraft 27. Juni 2008. Klima- og forurensningsdirektoratet fører tilsyn med at gammelt PFOS-holdig brannskum er faset ut. Utfasingen har kostet industrien ca. 11 millioner til nå. Det er ikke rimelig at den delen av industrien som ikke har faset ut PFOS-holdig brannskum, nå skal få tillatelse til bruk av dette frem til 2011.

9) Hvilke helse- eller miljøproblemer er knyttet til bruk av det/de aktuelle stoffene:

PFOS er giftig ved gjentatt eksponering og er reproduksjonsskadelig i pattedyr. Studier har også vist kreftfremkallende egenskaper ved stoffet. PFOS er giftig for vannlevende organismer og kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet. PFOS oppfyller kriteriene for PBT-stoffer (persistent, bioakkumulerende, toksisk). Det vil si at forbindelsene ikke brytes ned i miljøet, tas opp i organismer slik at konsentrasjonene blir høyere enn miljøkonsentrasjonene og at forbindelsene har skadelige virkninger i levende organismer.

10) Hvordan vil de endringene i regelverket som er foreslått påvirke disse helse- og miljøproblemene (nyten av tiltaket):

Vi kjenner ikke omfanget av helse- og miljøskadene som direkte kan tilbakeføres til bruk av PFOS og PFOS-relaterte forbindelser. Det kan forventes en reduksjon i antall krefttilfeller og fosterskader som en følge av reguleringen, men det er ikke mulig for oss å tallfeste hvor stor reduksjon vi kan oppnå. Det vi kan si er at kreft gir alvorlige helseskader som hvert år medfører store lidelser og tap av et stort antall liv. reguleringen vil i tillegg føre til lavere risiko for reproduksjonsskader hos pattedyr, samt nedsatt risiko for giftvirkninger i akvatisk miljø.

11) Hvilke kostnader forventes implementeringen å medføre:

PFOS ved bruk som skumdemper og fuktemiddel ved ikke-dekorativ hardforkromming med Cr⁶⁺ er unntatt fra forbudet i vedlegg XVII post 53, jf. også direktiv 2006/122 EC. Bruk av PFOS forbys ved glansforkromming. 6-7 norske bedrifter bruker seksverdig krom til glansforkromming. Disse bedriftene glansforkrommer hovedsakelig forskjellige deler til møbler, men også andre produkter som for eksempel beslag, veteranbildeler,

sanitærprodukter.

Forbud mot PFOS i glansforkromming vil medføre at PFOS må fases ut etter en av to modeller:

- 1) Fortsatt bruk av Cr^{6+} i forkrommingsbadene og ombygging av ventilasjonsanlegg, avsug osv. Vil medføre store kostnader og sannsynligvis være umulig for noen.
- 2) Bytte ut Cr^{6+} med Cr^{3+} i forkrommingsbadene. Dette vil medføre en kostnad på ca 100 000 NOK per forkrommingsbad. Dette gjelder 6-7 bedrifter og vil derfor til sammen gi en engangskostnad på 6-700 000 NOK.

PFOS er blitt brukt som surfaktant (for å redusere overflatespenningen mellom olje og vann) i forskjellige gruveprosesser. Etter kontakt med bergvesenet ses det som lite trolig at PFOS brukes til dette formålet i Norge.

Bruksområdene for PFOS innen fotolitografisk industri, fotoindustri og luftfart er alle unntatt. Implementeringen vil derfor ikke medføre kostnader for disse bransjene.

PFOS er også blitt brukt som surfaktant under produksjonen av flatskjerm-TV-er. Bransjen har selv faset ut bruken og implementering av forordningen vil derfor ikke medføre noen videre kostnader.

PFOS er også brukt som impregneringsmiddel i produksjon av skinn og lær. Det finnes ingen bransjeforening for dette i Norge, men landets to største lærfabrikker opplyser om at dette ikke brukes hos dem.

PFOS er også tidligere blitt brukt i plantevernmidler. Ved søk i mattilsynets database over plantevernmidler ble det ikke funnet noen produkter inneholdende PFOS. Det antas derfor at bransjen ikke vil påvirkes av implementering av forordningen.

12) Andre virkninger

Etter at forbudet mot PFOS i brannskum trådte i kraft, er de nasjonale lagrene av PFOS-holdig brannskum redusert med over 80 %. Forbudet har påført norsk industri kostnader på mer enn 11 millioner NOK. Dersom det norske forbudet mot PFOS og PFOS-relaterte forbindelser i brannskum oppheves, vil det medføre en konkurransefordel for industri som ikke har oppfylt sine lovpålagte plikter.

13) Konklusjon

Vi har i pkt. 11 konkludert med at implementering av forordningen ikke vil medføre kostnader av betydning for Norge. Forbudet mot PFOS i brannskum må opprettholdes for å unngå konkurransemessige fordeler for den delen av industrien som ikke har levert brannskum til destruksjon.

Under pkt. 10 har vi konkludert med at implementeringen kan forventes bl.a. å medføre en reduksjon i antall krefttilfeller og fosterskader, uten at vi har vært i stand til å tallfeste denne reduksjonen.

I tillegg vil implementeringen føre til økt beskyttelse av helse og miljø ved at risikoen for spredning av PFOS og PFOS-relaterte forbindelser til miljøet reduseres betraktelig.

Vurdering av konsekvensene knyttet til å implementere EU-forordning eller direktiv for kjemiske stoffer og produkter.

1) Stoffgruppe/stoff som skal reguleres:

Diklormetan/ metylenklorid, CAS nr. 75-09-2, EC nr. 200-838-9

2) Direktiv/forordning som skal implementeres:

Kommisjonsforordning nr. 276/2010 av 31. mars 2010 om endring av vedlegg XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) vedrørende diklormetan, lampeolje og tennvæske og organotinnforbindelser.

3) Krav som skal oppfylles i henhold til direktivet/forordningen:

Forbud mot omsetning av ny diklormetan (DCM) i konsentrasjoner over 0,1 vektprosent om halvannet år. Forbud mot omsetning av DCM om 2,5 år. Forbud mot bruk av DCM av profesjonelle om 3 år. Medlemslandene kan, under visse betingelser, gi unntak fra disse bestemmelsene.

4) Gjeldende regulering i Norge i dag:

Kjemikalier som inneholder over 1 prosent diklormetan skal ha emballasje med barnesikret lukning.

Arbeidstilsynets administrative norm for diklormetan er 15 ppm eller 50 mg/m³.

5) Beskrivelse av endringsbehov:

Implementering av nytt regelverk.

6) Angi hvordan vi mener kravene i direktivet/forordningen bør implementeres:

Forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH er implementert i Norge gjennom REACH-forskriften. Forordning (EF) nr. 276/2010 av 31. mars 2010 om endring av vedlegg XVII til REACH-forordningen bør derfor implementeres gjennom en endring av REACH-forskriften.

7) Hvilke helse- eller miljøproblemer er knyttet til bruk av det/de aktuelle stoffene:

Diklormetan kan gi løsemiddelskader. Stoffet er klassifisert Carc. 2 H351; Mulig fare for kreft. Det har vært flere ulykker som skyldes bruk av diklormetan i EU i løpet av de siste 18 årene. Noen av disse ulykkene har dessverre hatt dødelig utfall.

Diklormetan er et velkjent og effektivt klorert løsemiddel som brukes til å fjerne maling. Stoffet har høyt damptrykk, og det er derfor spesielt farlig hvis det brukes i høye konsentrasjoner og i kombinasjon med dårlig verneutstyr og utilstrekkelig ventilasjon. Det har bidratt til en rekke registrerte hendelser med og uten dødelig utgang i løpet av de seneste 18 årene i EU. Den vanligste effekten av diklormetan, er løsemiddelskade. I år 2000 ble det meldt 108 mulige tilfeller av løsemiddelskade til Rikstrygdeverket, hvorav 77 ble godkjent¹. Et studie fra 1994 viser at arbeidere som var eksponert for diklormetan var mer utsatt for hjernesvulst.

¹ Faktaside om løsemidler fra Arbeidstilsynet:

<http://www.arbeidstilsynet.no/c26976/faktaside/vis.html?tid=28221>

De fleste ulykkene med dødelig utgang som skyldes bruk av diklormetan-basert malingsfjerner i Europa de seneste 18 årene, knytter seg til industriell og yrkesmessig bruk under forhold med utilstrekkelig utluftning og uhensiktsmessig bruk av personlige vernemidler. Det bør innføres et generelt forbud mot yrkesmessig bruk, men den enkelte medlemsstat kan tillate at særlig godkjente fagfolk fortsatt bruker stoffet. Forutsetningen for slike unntak må være at bruken av alternativer til diklormetan er særlig vanskelig eller uhensiktsmessig. Slike tillatelser bør være betinget av at visse opplæringskrav er oppfylt.

8) Hvordan vil de endringene i regelverket som er foreslått påvirke disse helse- og miljøproblemene (nyttene av tiltaket):

I 2007 er det totalt registrert 33 deklarasjoner med til sammen 132,5 tonn diklormetan i produktregisteret. Av disse er 17 stykker definert som maling og lakk fjerner. Mengden diklormetan i maling og lakkfjernere for 2007 er 79,6 tonn. Av dette er det rapportert at 23,8 tonn omsettes til privat bruk. For alle maling- og lakkfjernere er vektprosent diklormetan over 0,1 %.

Et fullstendig forbud mot omsetning av diklormetanholdige malingsfjernere er det mest effektive tiltaket for å eliminere helserisikoen.

9) Hvilke kostnader forventes implementeringen å medføre:

Det ble omsatt 79,6 tonn DCM i maling og lakkfjernere i Norge i 2007. I følge EU² koster ett tonn diklormetan 1000 Euro. Verdien av omsetningen av diklormetan til maling/ lakkfjernere i Norge i 2007 er ca. 700 000 NOK. EU konkluderer også med at besparelsene for hver enkelt bedrift ved å bruke diklormetan -fri malingsfjerner er mellom 150 og 1600 Euro, tilsvarende mellom ca 1300 og 14 000 NOK. Det er registrert ca 1200 malerbedrifter i Brønnøysundregisteret. De totale besparelsene for de norske bedriftene vil dermed være mellom 1.6 millioner og 17 millioner kroner.

Riksantikvaren har tidligere ment at det var nødvendig å unnta bruk av diklormetan til restaureringsarbeid. Diklormetan gir en mulighet for skånsom fjerning (for kulturminnet) av maling og for å fjerne malingen lag for lag, slik at man kan lese dekorhistorien. Tidligere ble det brukt flamme for å fjerne malingslag, og det med katastrofalt utfall fra tid til annen. Bestemmelsen som skal implementeres gir åpning for unntak til profesjonell bruk, jfr. pkt.2 og 3. Riksantikvaren vurderer at dette dekker antikvariske behov. Kravene til opplæring og sikkerhet for fagpersoner som skal utføre arbeidet gir ikke en betydelig merkostnad for denne typen virksomhet.

10) Konklusjon

Under pkt. 8 har vi konkludert med at et fullstendig forbud mot omsetning av diklormetanholdige malingsfjernere er det mest effektive tiltaket for å eliminere risikoen for løsemiddelskader som følge av bruk av diklormetan. Vi har i pkt. 9 konkludert med at implementering av direktivet på DCM vil medføre et tap for norske virksomheter på ca. 700 000 NOK, men en besparelse på mellom 1.6 og 16 millioner kroner

Klima- og forurensningsdirektoratet forventer at nytten ved å implementere EUs regelverk er større enn kostnadene forbundet med dette.

² SEC(2008) 192/ COM (2008) 80 final; IMPACT ASSESSMENT REPORT dichloromethane